

**НУМЕРИЧКА АНАЛИЗА СПИСКА ОТЕТИХ И НЕСТАЛИХ СРБА
И ПРИПАДНИКА ДРУГИХ МАЊИНСКИХ ЗАЈЕДНИЦА
НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ***

*„Ко зна у којем кутку ове земље леже заборављене кости његових предака.
Где год човек закопа, овде, на овој косовској и метохијској земљи,
излазе из вековног мрака увек нова сведочанства наше присутности.
Дубок је корен који је овде укопан, а без свести о њему постаћемо гомила
бескућника, народ већ припремљен за силазак са историјске сцене.
Тај корен мора да живи чак и онда ако би се са овог подручја
одселио и његов последњи чувар.“¹*

Апстракт: Рад представља покушај да се на основу нумеричке анализе списка отетих и несталих Срба и припадника других мањинских заједница на Косову и Метохији прикаже страдање српског народа од албанских формација. Циљ је да другачијим приступом сагледамо проблеме из једног специфичног угла и употпунимо наша знања о страдању српског становништва на Косову и Метохији. Користећи непотпун списак отетих и несталих суочили смо се са низом ограничења, али без обзира на све недо-statке, на бројке треба гледати као на доњи праг.

Кључне речи: Косово и Метохија, становништво, Срби, отети, нестали, нумеричка анализа

Уводне напомене

Отмица представља акт насиља и етимолошки гледано значи грабеж, хватање, насилно одузимање и одвођење, а кривично-правно гледано означава противправно одвођење или задржавање неког лица употребом силе, претње или обмане, односно незаконито лишавање слободе кре-

* Чланак је резултат рада на пројекту *Злочини на Косову и Метохији у XX и XXI веку*, који финансира Министарство културе и информисања (Уговор о годишњем финансирању рада Музеја жртва геноцида за 2014. годину).

1 Дејан Медаковић, *Ephemeris III: хроника једне породице*, 2. издање, Нови Сад 2007, стр. 1056.

тања и одлучивања.² Отмице су се јављале у свим друштвеним заједницама и овај феномен и данас постоји у свим друштвима. Иако је ова појава забрањена и санкционисана, није још искорењена.

Отмица људи је феномен дугог трајања. У историји је кривично дело отмице присутно у законодавствима као деликт против родитељског права, полне и брачне слободе (брачна, девојачка, отмица деце), па тако међу најстарије врсте отмица и најстарије врсте злочина спадају отмице жена и деце. На Балкану је присутност Османског царства допринела одржавању ове појаве, јер су отмице биле средство терора и денационализације.³ Тек у XX веку је отмица постала деликт против слободе кретања и одлучивања.

Отмица, као посебан вид незаконитог лишења слободе који у себи садржи елементе изнуде или принуде, дели се на различите врсте, подврсте, видове и модалитете. Као сложен и савремен феномен има велики друштвени и правни значај и носи са собом велику друштвену опасност.⁴ У модерној епохи, отмица је најчешће резултат организованог међународног криминала и политичког тероризма.⁵

Учестале и континуиране отмице јавиле су се на Косову и Метохији од 1998. године. Отмице су се на овом подручју крајем XX века дешавале на националној основи из шовинистичких побуда. Последица тога била је не само повреда или угрожавање неког добра жртве, већ и стварање осећања неспокојства, несигурности и политичке неправедности код грађана друге националности.⁶

Отмице људи на Косову и Метохији су у директној вези са кризом која се појавила. Криза на Косову и Метохији започела је 22. марта 1998.

2 Милан Милошевић, „Појаве отмица и добегавања у Србији XIX века“, *Гласник, Историјски архив Ваљево*, 38/2004, стр. 109; Milan Milošević, *Otmica: relikт prošlosti, zločin budućnosti*, Gornji Milanovac, 1990, str. 9, 85; *Komentar KZS, KZV i KZK*, Beograd, 1986, str. 198. Отмица може да представља вид организованог имовинског криминала, акт унутрашњег или међудржавног политичког тероризма, деликт против полне и брачне слободе, против родитељског права или породице, врсту уцене или разбојништва, акт угрожавања јавног саобраћаја. (M. Milošević, *Otmica...*, str. 5).

3 „Вековно робовање под Турцима умногоме је допринело одржавању ове појаве, јер је отимање жена из непријатељског тора словљено као часно и витешко дело. То се, наравно, односи на Војну крајину и друге граничне области, јер су у непосредно окупираним крајевима отмице вршили искључиво Турци и њихови савезници мухамеданске вере. Те и такве отмице, иначе саставни део непрекидног зулума над поробљеним становништвом, биле су вршене с циљем насилног превођења у другу вероисповест, а тиме и националност. Са опадањем снаге и моћи отоманског царства терор над хришћанском рајом, посебно Србима, се појачавао па су и оваква `турчења` учестала... Треба имати у виду (...) да је оваквих злочина било далеко више у другим крајевима – посебно Косову, Метохији, Македонији и Санџаку који су ослобођени тек у XX веку“. (M. Milošević, „Појаве отмица...“, стр. 110–111).

4 M. Milošević, *Otmica...*, str. 6.

5 *Исто*.

6 *Исто*, стр. 122–123.

када је дошло до унутрашњег сукоба између оружаних снага Савезне Републике Југославије (СРЈ) и паравојне формације тзв. Ослободилачке војске Косова (ОВК).⁷ Криза је довела до НАТО бомбардовања СРЈ, које је трајало од 24. марта до 10. јуна 1999. године. Бомбардовање је завршено споразумом у Куманову између Војске Југославије (ВЈ) и НАТО-а и Резолуцијом 1244 Савета безбедности Организације уједињених нација. По завршетку бомбардовања, паралелно са повлачењем државних снага безбедности са Косова и Метохије (ВЈ и Министарства унутрашњих послова), текао је процес доласка међународних војних мировних снага (КФОР=Kosovo Force) и Привремене административне мисије Уједињених нација (УНМИК), али и припадника ОВК у Покрајину. Између ових процеса, настао је вакуум безакоња, који је искоришћен за насиље и терор над српском заједницом. Насиље и терор су спроводили припадници ОВК, а најчешће се огледао у отмицама и убиствима припадника српске и других мањинских заједница на Косову и Метохији.⁸ Терор ОВК у јуну, јулу и августу 1999. године довео је до принудног напуштања домова око 200.000 припадника српске националности и око 50.000 припадника других мањинских заједница.

Попис становништва 1981. године показао је да је на Косову и Метохији живело 1.584.441 становник. На попису се 209.498 становника изјаснило као припадници српске националности, или 13,2%, а 27.028 или 1,7% као припадници црногорске националности. Од осталих мањинских националности, највише је било оних који су уписани као муслимани 58.562 становника или 3,69%, и припадници ромске националности 34.126 или 2,15%. Попис је показао да је на Косову и Метохији било 1.226.736 или 77,4% Албанаца.⁹

1981.	Срби	Албанци	Црногорци	Остали	Укупно
Број	209.498	1.226.736	27.028	121.179	1.584.441
%	13,22	77,42	1,71	7,65	100

7 Архив Музеја жртава геноцида (АМЖГ), Фонд грађе о ратним сукобима од 1991. године, Косово и Метохија, Пресуда К. В. 2/07, од 20. децембра 2007. године, у кривичном предмету против окривљеног Синана Морине.

8 „Ослободилачка војска Косова, у коју се регрутовало албанско становништво имала је војну организацију, материјална средства и одговорну команду, што је овој формацији омогућавало да изводи континуиране и усклађене војне акције и да осваја и контролише делове територије Косова и Метохије, а један од циљева им је био и протеривање неалбанског становништва са подручја Косова и Метохије. Деловање формације ОВК је било организовано у оперативне зоне, на одређеним географским подручјима, које су представљале зоне одговорности са војном и другом структуром“ (Исто).

9 *Nacionalni sastav stanovništva SFR Jugoslavije: podaci po naseljima i opštinama*, knj. 1, Savezni zavod za statistiku, Beograd, 1991, str. 21–22. Како бисмо сагледали демографску структуру популације на Косову и Метохији, користили смо попис становништва из 1981. године. Сматрамо да је овај попис веродостојнији него попис становништва из 1991, који је бојкотовало албанско становништво.

Етнички сукоби на Косову и Метохији трају вековима. Политички сукоби су кулминирали 90-их година XX века када је дошло до разградње и разбијања Југославије. Јула месеца 1990. скупштина тадашње Аутономне Покрајине Косова, коју су углавном чинили Албанци, усвојила је Декларацију о стварању Републике Косово, а у којој је истакнут захтев за њеним признањем као државе у оквиру Југославије. Неколико месеци касније, у септембру, на тајном заседању у Качанику, донет је и Устав „Републике Косово“. Албанци су 1991. на Косову и Метохији одржали незванични и илегални референдум за независност, а 1992. и изборе за представнике у скупштини тзв. „Републике Косова“. Албанци су успоставили систем паралелних институција у свим областима друштвеног живота. Тако је 1993. формирана милитантна организација Ushtria Ciritimtare e Kosovës (УСК) – Ослободилачка војска Косова, која је одговорна за потоње злочине над српским становништвом на Косову и Метохији. Илегална влада тзв. Републике Косово је 1997. године формирала наоружане паравојне формације косовских Албанаца под називом Forcacionet ushtarake te Republikës Kosovës (Оружане формације Републике Косова). Ове две милитантне формације, заједно са групама наоружаних цивила, тзв. „милицијом“, одговорне су за терор, насиље и ратне злочине над српским становништвом на Косову и Метохији.¹⁰ Жртве албанских милитантних формација били су, пре свега, припадници српске националности и припадници осталих мањинских заједница на Косову и Метохији, али и лица албанске националности, лојални грађани Републике Србије.

Албански тероризам је ескалирао током 1998. и 1999. године. Насиље и терор Албанаца огледао се, првенствено, у отмицама и убиствима грађана српске националности. Отмице су вршене на путевима (превозним средствима), њивама, у породичним кућама, угоститељским објектима, на радним местима итд. Отимани су мушкарци и жене, деца, стари људи, инвалиди, тешки болесници и други. Отети су били незаконито затварани

10 АМЖГ, Фонд грађе о ратним сукобима од 1991. године, Косово и Метохија; Република Србија, Министарство унутрашњих послова, Управа за борбу против организованог криминала, КУ бр. 61/02, 5. јул 2002. године, Београд, Кривична пријава (релевантна информација) против Хашима Тачија и Агима Чекуа, и прва допуна кривичне пријаве против истих лица од 25. новембра 2002. године, достављена тужиоцу Међународног суда за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног хуманитарног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. године; Уводни део информације, контекст (образложење). Из ОВК су потекле све остале војне формације које су настале на просторима где живе Албанци (Ненад Антонијевић, „Страдање Срба и других неалбанаца на Косову и Метохији (1998–2006)“, *Прилози истраживању злочина геноцида и ратних злочина: Зборник радова*, Београд, 2009, стр. 157–193); Slobodan Samardžić, „Problem Kosova i Metohije iz ugla evropskih integracija: Secesija Kosova kao pitanje odnosa Evropske unije i Srbije“, 22-23, на сајту: <http://www.fpn.bg.ac.rs/wp-content/uploads/2010/03/S.-Samardzic-Problem-Kosova-i-Metohije-iz-ugla-evropskih-integracija.doc>; Бојан Ђокић, „Прилог изучавању геноцида над Србима на Косову и Метохији: студија случаја“, *Годишњак Музеја жртава геноцида*, (ур. Вељко Ђурић), Београд, 2014, стр. 191–210; Duško Tomić, *Kosovska kriza i novi svetski poredak: (kosovska kriza i genocid nad srpskim narodom u refleksiji novog svetskog poretka)*, Београд, 2000, стр. 40; *Шинтарски геноцид над Србима у 20. веку: Документа архиве Епархије рашко-призренске и косовско-метохијске*, Грачаница, 2008; Изолда Генри, *Сокрyтие в Косово: преступление против Бога и человечества*, Москва, 2007, стр. 117.

у шталама, подрумима, помоћним зградама, приватним кућама. Били су испитивани, мучени, сексуално злостављани, погубљени на монструозне начине. Затвори и логори за отета лица налазили су се на територији Косова и Метохије, али и у Албанији.¹¹ Насиље и терор су кулминирали после 10. јуна 1999. године, када је завршено НАТО бомбардовање СРЈ и када су на Косово и Метохију дошле снаге Кфора и Унмика.

Фонд за хуманитарно право наводи да је његово истраживање показало да су се отмице и нестаници припадника српске, ромске, црногорске и бошњачке националности догађали свакодневно на Косову и Метохији у периоду од 12. јуна 1. септембра 1999. године.¹² Такође, од завршетка НАТО бомбардовања СРЈ до краја 2000. на Косову и Метохији је нестало више од 300 Албанаца, којима се изгубио сваки траг. Када су Албанци у питању, највероватније се ради о политичким отмицама.¹³ Треба рећи и да је за време бомбардовања СРЈ нестало више од 1.500 Албанаца.¹⁴

Амнести интернешенел сматра да отмице припадника мањинских заједница које су се догодиле на Косову и Метохији након НАТО бомбардовања СРЈ представљају „део распрострањених, као и систематских, напада на цивилно становништво те да као такве могу да представљају злочин против човечности који мора да буде истражен“.¹⁵ Међутим, Унмик и косовске институције нису темељно истражиле већину отмица, а скоро нико није процесуиран за отмице које су се догодиле на националној основи.¹⁶

-
- 11 Фонд за хуманитарно право наводи да су затвореници ОВК држани у јавним објектима, приватним кућама, на отвореном простору. Даље се наводи да је у периоду до 1. септембра 1999. године ОВК поседовала више од 100 затвора, што се доводи у непосредну везу са бројем отетих и несталих припадника мањинских народа на Косову и Метохији (*Otmice i nestanci ne-Albanaca na Kosovu*, Београд: Фонд за хуманитарно право 2001, стр. 4). Више о затворима и логорима видети у: Н. Антонијевић, *н. д.*, стр. 157–216; Милош Недељковић, Миле Новаковић, „Тероризам албанских сепаратиста на Косову и Метохији и метод њиховог деловања“, часопис Министарства унутрашњих послова Републике Србије, *Безбедност*, година 41, бр. 6, (1999), стр. 693–728; Зоран Мијатовић, *Опело за државну тајну, сведочење из врха Државне безбедности*, Београд, 2004, стр. 127–135, 342–358.
- 12 *Отмице и нестаници не-Албанаца на Косову*, стр. 3. Фонд за хуманитарно право наводи да је у том периоду отето или нестало 835 неалбанаца. Од тога, ОВК је ослободила 141 лице из затвора, 24 лица су успела да побегну из затвора, 13 су ослободили припадници Кфора, 62 су убијена после отмице, док се судбина 593 лица и даље не зна. (*Исто*).
- 13 *Исто*, стр. 4.
- 14 *Исто*, стр. 3.
- 15 Amnesty International, *Izveštaj, Nasleđe Unmika na Kosovu: Neuspeh u donošenju pravde i obeštećenju srodnika nestalih*, London, 2013, str. 5.
- 16 „Sahranjivanje prošlosti: 10 godina nekažnjavanja za otmice i nestanke na Kosovu“, <http://www.amnesty.org/en/library/info/EUR70/007/2009/sr>, сајту приступљено 10. фебруара 2015. године; „Komisija UN: Kritike Euleksu i Unmiku zbog ljudskih prava“, <http://www.blic.rs/Vesti/Politika/452458/Komisija-UN-Kritike-Euleksu-i-Unmiku-zbog-ljudskih-prava>, страници приступљено 8. јуна 2014. године; Amnesty International, *Izveštaj, Nasleđe Unmika na Kosovu: Neuspeh u donošenju pravde i obeštećenju srodnika nestalih*, London, 2013; „Amnesti internešnel: UNMIK krši ljudska prava porodica ubijenih i otetih na KiM“, www.kurir.rs, сајту приступљено 9. фебруара 2015. године; АМЖГ, Фонд грађе о ратним сукобима од 1991. године, Косово и Метохија, *Komisija za razmatranje ljudskih prava-Kosovo, Godišnji izveštaj za 2013. godinu*; Parliamentary Assembly, Resolution 1979, „Accountability of international organizations for human rights violations“, <http://assembly.coe.int>, сајту приступљено 9. фебруара 2015. године.

Није спорно да су за већину отмица мањинских заједница на Косову и Метохији одговорни припадници ОВК, што и Фонд за хуманитарно право добро примећује.¹⁷

Овај рад настао је на основу списка отетих и несталих Срба и припадника других мањинских заједница. Користили смо списак отетих и несталих за чије су отмице и нестанак одговорни албански терористи (ОВК и друге формације), а који је објављен у зборнику радова *Прилози истраживању злочина геноцида и ратних злочина* у издању Музеја жртава геноцида у Београду.¹⁸ Списак је објављен у раду Ненада Антонијевића, вишег кустоса Музеја жртава геноцида у Београду, под насловом „Страдање Срба и других неалбанаца на Косову и Метохији (1998–2006)“. Списак отетих и несталих Срба и других мањинских заједница налази се на 30 страна (од 216. до 246. стране у Зборнику). Списак садржи 675 лица, али смо ми користили податке за 674 лица, јер смо утврдили да лице под бројем 164 у списку није било отето, већ убијено у својој кући.¹⁹ Могуће је да постоје још неке грешке у списку, па остављамо могућност да бројеви до којих смо дошли варирају, али не у великој мери која би битно променила суштину истраживања.

Списак који смо користили садржи само 675 лица. Треба имати у виду да је број отетих знатно већи.²⁰ Према подацима Министарства унутрашњих послова Републике Србије, укупно 1.303 лица су регистрована као отета и нестала у периоду од 1. јануара 1998. до 27. септембра 2001. године.²¹ Према подацима Душана Врућинића, укупан број отетих и

17 Fond za humanitarno pravo: Istraživanje, dokumentacija i pamćenje, *Sudbina Srba, Crnogoraca, Roma, Bošnjaka i Aškalija nestalih na Kosovu*, novembar 2005, 2-4, FHP-14277. Извештај је сачињен на основу обдукционих записника и потврда које су породице доставиле ФХП, затим интервјуа са сведоцима, као и коришћењем документације Координационог центра за Косово и Метохију.

18 Списак је добијен у Удружењу породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији, у Београду, приликом припреме изложбе Музеја жртава геноцида „Истина – Косово и Метохија“. Аутор изложбе је Ненад Антонијевић. Изложба је приказана 2007. у Београду, Крагујевцу и Краљеву, а дигитална верзија изложбе је приказана у Косовској Митровици и Херцег Новом. Подаци из списка су добијени 17. новембра 2006. године.

19 У питању је Богдан Ђокић, рођен 1932, у Урошевцу, кога је у његовој кући у Урошевцу, 24. јуна 1999. године, убило више неидентификованих Албанаца. Посмртни остаци предати су породици 22. децембра 2003. године. Сахрањен је у Зајечару.

20 Како списак не садржи отете и нестале особе од пре 1998. и после 2001, свесни смо да он није потпун, али је индикативан, јер садржи 674 отета и нестала лица, па нам пружа могућност анализе на врло репрезентативном узорку. Истраживање отмица и нестанака на Косову и Метохији, нарочито после завршетка НАТО бомбардовања СРЈ, представља врло комплексно питање. Потпуно и најтачнију слику о отетим и несталим припадницима мањинских народа на Косову и Метохији не даје ниједан извештај или списак. Разлози су вишеструки: недоступност сведока, непотпуни подаци о отмици или нестанку, непотпуни подаци о убиству отетих и несталих лица, непостојање јединственог списка отетих и несталих, посебно регистровање отетих и несталих у Србији, Црној Гори, Македонији, на Косову и Метохији итд.

21 Наведено према: Н. Антонијевић, *н. д.*, стр. 216.

несталих жртава албанског тероризма на Косову и Метохији у периоду од 1. јануара 1998. до 1. новембра 2001. је 1.441.²² Фонд за хуманитарно право наводи да је од завршетка оружаног сукоба СРЈ и НАТО до 31. децембра 2000. нестало „најмање 932 не-Албанаца“.²³ Нажалост, не постоји званичан јединствен списак отетих и несталих на Косову и Метохији у предратном, ратном и поратном периоду, па је и то један од разлога зашто смо се одлучили за овај списак.

Већина лица из списка су цивили. Нисмо раздвојили припаднике ВЈ и МУП-а са једне стране и цивиле са друге, јер сматрамо да је питање отетих и несталих пре свега хуманитарно питање. Затим, сматрамо да су и заробљени припадници ВЈ и МУП-а постали цивили самим отимањем, јер ратне заробљенике штити Женевска конвенција. Такође, један од разлога је био и тај што за већину оних који су били припадници ВЈ и МУП-а не пише да су то били. Упоредујући списак који смо користили са списком 56 припадника ВЈ и МУП-а несталих на Косову и Метохији (*Јунаци отаџбине: спомен књига, друго допуњено издање*, Београд, 2000, стр. 347–365), успели смо да идентификујемо припаднике ВЈ и МУП-а. У списку који смо користили идентификовали смо укупно 48 припадника ВЈ и МУП-а: 26 припадника ВЈ и 22 припадника МУП-а. Наш списак тако садржи 626 цивила или 92,88% и 48 припадника ВЈ и МУП-а или 7,12%. Поред припадника ВЈ и МУП-а, у списку се налазе и два свештена лица, али смо и њих сврстали у цивиле.

Намера нам је да дамо одговор на питање *шта показује нумеричка анализа* списка отетих и несталих припадника мањинских заједница за чије су отмице и нестанак одговорни Албанци. Анализа би требало да одговори на нека питања у вези са страдањем српског народа на Косову и Метохији.

Покушали смо да направимо анализу која је обухватила националну, полну, старосну структуру, географску одредницу отимања, анализу оних који су отети, па уморени, да урадимо преглед месеци и година отимања. Такође, упоредили смо податке до којих смо дошли истраживањем са пописом становништва из 1981. године. Укрштањем националне и полне структуре, старосне и полне структуре, старосне и националне структуре и на крају укрштањем географске одреднице и године отимања нека питања добиће разрешења.

22 Душан Врућинић, *Демографски губици Србије проузроковани у ратовима у XX веку*, Београд, 2007, стр. 113.

23 *Отмице и нестанци не-Албанаца на Косову*, стр. 3. Највећи проблем представља идентификација отетих и несталих Рома, Египћана и Ашкалија, њихов тачан број је непознат. Због њиховог честог мењања места боравка, немогуће је доћи до прецизнијих података. У једној студији се наводи да је ОБК отела више од 550 Рома на Косову и Метохији (Dragan Simeunović, Darko Trifunović, *Stradanje Roma na Kosovu i Metohiji*, Beograd, 2000, str. 3).

Анализа

Како списак не садржи националну припадност отетих и несталих, били смо принуђени да користимо слободан метод у процењивању. У процењивању националне припадности гледали смо имена и презимена. Свако име или презиме за које смо проценили да није српско уврстили смо у категорију осталих.²⁴ Треба напоменути да су могућа мања одступања у бројевима и процентима, јер смо користили слободан метод у процењивању националности, али не у мери која би битно нарушила резултате истраживања и њихову веродостојност.

Анализа националне структуре показује да је највећи број отетих грађана припадао српској националности. Од 674 лица у списку, укупно је 605 особа српске националности и 69 особа осталих националности. У процентима на српско становништво отпада 89,76%, а на категорију осталих националности 10,24%. Однос у броју отетих лица српске националности према осталима износи 8,77:1.

Националност	Срби	Остали	Укупно
Број лица	605	69	674
%	89,76	10,24	100

Анализа полне структуре показује да су, од 674 лица у списку отетих и несталих, 574 особе мушког пола или 85,16% и 100 особа женског пола или 14,84%. Однос у броју отетих мушкараца према женама износи 5,74:1.

Пол	Мушкарци	Жене	Укупно
Број лица	574	100	674
%	85,16	14,84	100

Од 605 лица српске националности, 511 особа је мушког пола или 84,46% и 94 особе женског пола или 15,54%. Од 69 лица осталих националности, 63 особе су мушког пола или 91,3% и шест особа женског пола или 8,7%.

Пол	Мушкарци	Жене	Укупно
Срби	511	94	605
%	84,46	15,54	100
Остали	63	6	69
%	91,3	8,7	100

24 Мали број припадника црногорске националности се налази у списку. Нисмо могли да идентификујемо у списку оне који су себе сматрали припадницима црногорске националности, нити је то могуће само на основу имена и презимена, па смо и њих уврстили у припаднике српског народа. Са друге стране, категорију „осталих“ чине углавном припадници Рома, Ашкалија, Египћана и Бошњака, али и овде смо наишли на проблем идентификације, јер је немогуће само на основу имена и презимена идентификовати припадника ромске, ашкалијске, египатске или бошњачке националности.

Укрштањем полне и националне структуре добија се потпунија слика. Од 574 лица мушког пола, 511 особа је српске националности или 89,02% и 63 особе осталих националности или 10,98%. Од 100 лица женског пола 94 особе су српске националности или 94%, а шест особа осталих националности или 6%.

Нац./Пол	Срби	Остали	Укупно
Мушкарци	511	63	574
%	89,02	10,98	100
Жене	94	6	100
%	94	6	100

У списку отетих и несталих који смо користили постоје подаци и за оне који су отети па погубљени. Анализа је показала да је таквих 176 особа или 26,11%. Однос у броју отетих према убијенима износи 3,83:1. Међутим, треба напоменути да су нека лица у међувремену пронађена у масовним и појединачним гробницама, те је број отетих па убијених знатно већи. Ипак, судбина већине лица из списка је непозната, па се и даље воде као нестала.²⁵

Отети	674
%	100
Отети па убијени	176
%	26,11

Анализа националне структуре показује да је од 176 лица отетих па убијених, 160 особа српске националности или 90,91% и 16 особа осталих националности или 9,09%. Однос у броју убијених лица српске националности према осталима износи 10:1.

Националност	Срби	Остали	Укупно
Број лица	160	16	176
%	90,91	9,09	100

25 Ханс Хакеруп, шеф мисије Унмика на Косову и Метохији, изјавио је 2001. године да међу отетим Србима и неалбанцима нема живих („Hakerup tvrdi da nema živih otetih i nestalih, a „svedok“ dobio spisak zatočenih Srba u šiptarskim zatvorima“, <https://groups.yahoo.com/neo/groups/SrpskaInformativnaMreza/.../6001>, сајту приступљено 18. фебруара 2015. године; „Ima li živih medju nestalim Srbima s Kosova i Metohije-KFOR I UNMIK ZNAJU ODGOVORE“, <http://www.glaskim-html.proba/glasnik/brojevi/broj71.htm>, сајту приступљено 18. фебруара 2015. године).

Анализа полне структуре показује да је од 176 лица оететих па убијених, 155 особа мушког пола или 88,07% и 21 особа женског пола или 11,93%. Однос у броју мушкараца према женама износи 7,38:1.

Пол	Мушкарци	Жене	Укупно
Број лица	155	21	176
%	88,07	11,93	100

Резултати су видљивији укрштањем националне и полне структуре. Од 155 лица мушког пола, 140 особа је српске националности или 90,32% и 15 особа осталих националности или 9,68%. Од 21 лица женског пола, 20 особа је српске националности или 95,24% и једна особа друге националности или 4,76%.

Нац./Пол	Срби	Остали	Укупно
Мушкарци	140	15	155
%	90,32	9,68	100
Жене	20	1	21
%	95,24	4,76	100

Истраживали смо и старосну структуру, а из ње смо анализирали полну и националну структуру.

До 18 година старости укупно је 12 лица или 1,78% од укупног броја оететих на списку. Свих 12 лица су мушког пола или 100%. Од тога, седам особа је српске националности или 58,33%, а пет припада категорији осталих или 41,67%.

Од 18 до 60 година старости укупно је 436 лица или 64,69% од укупног броја на списку. Од тога 411 особа је мушког пола или 94,27% и 25 особа женског пола или 5,73%. Од тога, 388 особа је српске националности, или 88,99%, а 48 особа или 11,01% припада категорији осталих.

Са преко 60 година старости укупно је 202 лица или 29,97%. Од тога 136 особа мушког пола или 67,33% и 66 особа женског пола или 32,67%. Од тог броја 193 особе су српске националности или 95,54%, а девет особа припада категорији осталих или 4,46%.

За укупно 24 лица нема података о години рођења или за 3,56%. Од тога је 15 особа мушког пола или 62,5% и 9 особа женског пола или 37,5%. Од тог броја 17 особа је српске националности или 70,83%, а седам особа припада категорији осталих националности или 29,17%. Укрштање се јасније види из доле приказаних табела.

Старост	Број лица	%
- 18	12	1,78
18-60	436	64,69
+ 60	202	29,97
Нема података	24	3,56
Укупно	674	100

Анализа страдања није потпуна јер не можемо да сагледамо социјално-економску структуру настрадалих зато што списак не садржи такве податке. Тај недостатак покушали смо да премостимо тако што смо направили категорију радно активног становништва, у коју смо сврстали сва отета лица од 18 до 60 година старости. Међутим, треба напоменути да су нека лица имала непуних 18 година, а многа непуних 60.²⁶

Старост/Пол	Мушкарци	Жене	Укупно
- 18	12	/	12
%	100	/	100
18-60	411	25	436
%	94,27	5,73	100
+ 60	136	66	202
%	67,33	32,67	100
Нема података	15	9	24
%	62,5	37,5	100

Старост/Нац.	Срби	Остали	Укупно
- 18	7	5	12
%	58,33	41,67	100
18-60	388	48	436
%	88,99	11,01	100
+ 60	193	9	202
%	95,54	4,46	100
Нема података	17	7	24
%	70,83	29,17	100

26 Нека лица су имала 59 година (њих смо уврстили у радно способно становништво), као и поједина лица која су 1999. имала непуних 18 година (њих смо уврстили у малолетне). С обзиром да су нека лица била на старосној граници и ако имамо у виду могућност постојања грешке у подацима у списку, могућа су мања одступања у бројевима и процентима. Такође, за 24 лица не постоје подаци, па они битно могу утицати на резултате, посебно ако су та лица малолетна.

Из анализе је приметно да је највећи број отетих и несталих између 18 и 60 година старости. За ове граничне године одлучили смо се из два разлога. Прво, зато што се из списка отетих и несталих не види професија отетих лица. Друго, из списка се не види социјално-економски статус лица. Зато смо се одлучили да сва лица од 18 до 60 година старости сврстамо у једну категорију, у категорију радно способног становништва.

Најзначајнији део истраживања представља преглед месеци и година отимања.

У 1998. години отета су 93 лица или 13,8% од укупно отетих (674 лица). Од тога, у априлу 1998. су отета три лица или 3,2%, у мају 10 или 10,8%, у јуну 28 или 30,1%, у јулу 47 или 50,5%, у августу три или 3,2% и у септембру два или 2,2%.

1998.	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	УКУПНО
Број				3	10	28	47	3	2				93
% 1998.				3,2	10,8	30,1	50,5	3,2	2,2				100

Из табеле се уочава да су отмице трајале непрекидно од априла до септембра 1998, док у прва три и последња три месеца нису забележене. Од априла до јула месеца број отмица расте, а онда следи пад. У прва три месеца нису забележене јер је унутрашњи сукоб између оружаних снага СРЈ (ВЈ и МУП) и наоружане војне формације ОВК почео 22. марта 1998. године. Јун и јул месец су са највећим бројем отмица, а то је пре свега последица масовног отимања људи од стране ОВК. Први велики, масовни и озбиљнији напад ОВК на цивилно становништво догодио се у општини Обилић, у јуну 1998, када су отети рудари српске националности са угљенокопа Белаћевац.²⁷ До другог масовног отимања дошло је јула 1998. када су припадници ОВК напали метохијску општину Ораховац и околна ораховачка села, који су тада били опкољени и под непрекидном ватром.

27 У угљенокопу Белаћевац, у општини Обилић, укупно је отето 1998. године 11 рудара. У мају је отет Жарко Спасић, коме се изгубио сваки траг. Затим је 22. јуна отето још 10 рудара, али су двојица убрзо ослобођена. Као нестали се воде следећи рудари: Жарко Спасић, Драган Вукмировић, Зоран Аџанчић, Филип Гојковић, Душан Аџанчић, Мирослав Трифуновић, Марјан Буха, Пера Аџанчић, Србољуб Савић. Са рударима је 22. јуна 1998. отет и Божићар Лемпић, који није био радник Електропривреде Србије. Његова судбина је, такође, непозната („Године пролазе, а незнање и страх остају“, www.kosmetskezrtve.org.rs; „Једанаест година од nestanka belacevacskih rudara“, www.rts.rs; „Сутра почиње ексхумација масовне гробнице Белаћевац“, www.blic.rs; „Обележавање годишњице киднаповања белаћевачких рудара“, www.eparhija-prizren.com; G. Đukić, „Znamo da su živi“, *Nаша borba, nezavisni politički dnevnik*, 3. јул 1998.

Иза офанзиве се крила намера ОВК да успостави потпуну контролу над Косовом и Метохијом и да протера српско становништво са тог подручја.²⁸ У том нападу су отели око 40 грађана српске и других националности.²⁹ Већина њих је отета углавном у периоду од 17. до 19. јула 1998. године, када је ОВК контролисала Ораховац.

У односу на укупан број отетих, на месец април процентуално отпада 0,4%, на мај 1,5%, на јун 4,2%, на јул 7%, на август 0,4%, и на септембар 0,3%.

1998.	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	Укупно
Број				3	10	28	47	3	2				93
% Укупно				0,4	1,5	4,2	7	0,4	0,3				13,8

У 1999. години отето је 551 лице или 81,75% од укупно отетих (674). Међутим, тачан месец отимања је могуће утврдити само за 541 лице или 80,27% од укупно отетих. Од тих 541, у јануару 1999. је отето једно лице или 0,18%, у фебруару пет или 0,92%, у марту девет или 1,66%, у априлу 24 или 4,44%, у мају 21 или 3,88%, у јуну 288 или 53,24%, у јулу 119 или 22%, у августу 41 или 7,58%, у септембру 14 или 2,59%, у октобру 14 или 2,59%, у новембру 3 или 0,55% и у децембру 2 или 0,37%. До априла месеца број отмица расте, а онда у мају следи мањи пад у односу на април. Далеко највећи број отмица забележен је у јуну и јулу. Од августа број отмица почиње да јењава.

1999.	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	Укупно
Број	1	5	9	24	21	288	119	41	14	14	3	2	541
% 1999.	0,18	0,92	1,66	4,44	3,88	53,24	22	7,58	2,59	2,59	0,55	0,37	100

28 АМЖГ, Фонд грађе о ратним сукобима од 1991. године, Косово и Метохија, Тужилаштво за ратне злочине, Окружни суд у Београду, Веће за ратне злочине, Оптужница против Синана Морине, од 13. јула 2007. године.

29 И. М., „Недопустива небрига и неодговорност“, *Отета истина*, лист Удружења киднапованих и несталих на Косову и Метохији, година V, бр. 15, Београд, 2008, стр. 17–18, (у даљем тексту: *Отета истина*); В. Видаковић, „Ни после 12 година нема криваца“, *Отета истина*, година VI, бр. 23, Београд, 2010, стр. 7; „Знају се имена злочинаца“, *Отета истина*, година VII, бр. 26, Београд, 2011, стр. 29; „Danas parastos žrtvama otmica albanskih terorista“, www.kurir-info.rs, сајту приступљено 15. октобра 2014. године.

Из табеле се јасно види континуитет отимања. Она показује да су отмице трајале непрекидно у 1999. години и да је у месецима који су претходили бомбардовању СРЈ (јануар, фебруар, март) број отмица био релативно мали. У априлу и мају имамо благо повећање броја отмица у односу на претходне месеце и то можемо да припишемо ратном стању. У јуну се број отмица нагло повећава, а то је последица насталог стања – завршетка бомбардовања, повлачења ВЈ и МУП-а са Косова и Метохије и улазак НАТО трупа и припадника ОВК у покрајину. Албански терор је присутан у великој мери и у току јула и августа. Од септембра 1999. смањен је број отмица и нестанка, па можемо рећи да се догађају „инцидентно“.³⁰ Треба имати у виду да је већина српског и осталог мањинског становништва због албанског терора до тада принудно напустила територију Косова и Метохије, а остало малобројно српско становништво у тзв. „енклавама“ је штитио Кфор.

У односу на укупан број оетих, на месец јануар процентуално отпада 0,15%, фебруар 0,74%, март 1,34%, април 3,56%, мај 3,12%, јун 42,73%, јул 17,66%, август 6,08%, септембар 2,07%, октобар 2,07%, новембар 0,45% и на децембар 0,30%.

1999.	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	Укупно
Број	1	5	9	24	21	288	119	41	14	14	3	2	541
% Укупно	0,15	0,74	1,34	3,56	3,12	42,73	17,66	6,08	2,07	2,07	0,45	0,30	80,27

У 2000. години отето је 21 лице или 3,12% од укупно оетих. Од 21 лица, у јануару је отето три или 14,29%, у фебруару два или 9,52%, у марту једно лице или 4,76%, у априлу једно или 4,76%, у јуну пет лица или 23,82%, у јулу једно лице или 4,76%, у августу три лица или 14,29%, у септембру два или 9,52%, у новембру једно или 4,76% и у децембру два или 9,52%.

2000.	Јан.	Феб.	Март	Април	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	Укупно
Број	3	2	1	1		5	1	3	2		1	2	21
% 2000.	14,29	9,52	4,76	4,76		23,82	4,76	14,29	9,52		4,76	9,52	100

30 Отмице и нестанци не-Албанаца на Косову, стр. 4.

У односу на укупан број отетих, на месец јануар процентуално отпада на 0,44%, фебруар 0,30%, март 0,15%, април 0,15%, јун 0,74%, јул 0,15%, август 0,44%, септембар 0,30%, новембар 0,15% и децембар 0,30%.

2000.	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	Укупно
Број	3	2	1	1		5	1	3	2		1	2	21
%	0,44	0,30	0,15	0,15		0,74	0,15	0,44	0,30		0,15	0,30	3,12

Табеле показују да су отмице трајале готово непрекидно у 2000. години. Само у мају и октобру 2000. нису забележене отмице. Табеле указују да су насиље и терор били присутни и током 2000. а смањен број отмица у односу на 1999. је последица смањења броја становника мањинских заједница на Косову и Метохији, који су због албанског терора били принуђени да напусте ову територију у јуну, јулу и августу 1999. године. Смањен број отмица је и последица боље заштите мањинских заједница коју је спроводио Кфор.

Анализа страдања по годинама показује да су 1998. отета 93 лица или 13,80%. Највеће страдање, по свим параметрима, забележено је у 1999, када је отето укупно 551 лице или 81,75%.³¹ У 2000. отето је 21 лице или 3,12%, а у 2001. само једна особа или 0,15%. За осам лица, или 1,18%, нема података које године су отети.

Година	1998.	1999.	2000.	2001.	Нема податка	Укупно
Број лица	93	551	21	1	8	674
%	13,80	81,75	3,12	0,15	1,18	100

Од 93 лица отета у 1998. години, 85 особа или 14,05% припада српском становништву и осам особа или 11,59% припада категорији осталих. Однос у броју лица српске националности према осталима износи 10,63:1.

Од 551 лица отетог у 1999. години, 494 особе припадају српском становништву тј. 81,65% и 57 особа или 82,61% припада категорији осталих. Однос у броју лица српске националности према осталима износи 8,67:1.

31 Отето је 541 лице, плус шест лица за која не постоји месец отимања и још четири лица за која није јасно да ли су отети јуна, јула или августа 1999. године.

Од 21 лица отетог у 2000. години, 17 особа припада српском становништву или 5,80% и четири особе припадају категорији осталих или 2,81%. Однос у броју лица српске националности према осталима износи 4,25:1.

Укупно за 19 лица не може да се одреди месец или година отимања. За осам лица нема података (месец и година) кад су отети. За шест лица која су отета 1999. нема података ког месеца су отети. За два отета лица није јасно да ли су отети јуна или јула месеца 1999. За два отета лица није јасно да ли су отети јула или августа 1999. године. За једно лице које је отето 2001. нема података ког месеца је отето.

За осам особа за које не постоје подаци о месецу и години отимања, утврдили смо да припадају српском становништву. За шест лица која су отета 1999. а за које не постоји месец кад су отети, утврдили смо да пет особа припада српском становништву, а једна припада категорији осталих. За четири лица за која није јасно ког месеца су тачно отета 1999. утврдили смо да припадају српском становништву. Лице које је отето 2001. је српске националности.

Година	1998.	1999.	2000.	2001.	Непознато	Нема месец (1999)	Нејасан месец (1999)	Укупно
Број	93	541	21	1	8	6	4	674
%	13,80	80,27	3,12	0,15	1,18	0,89	0,59	100

Укрштање године страдања и националне структуре даје нам детаљнију слику. Анализа показује да је 1998. отето 85 грађана српске националности или 14,05% и осам грађана осталих националности или 11,59%. Највеће страдање је забележено 1999, када је отето 494 грађанина српске националности или 81,65% и 57 грађана осталих националности или 82,61%. У 2000. и 2001. је приметан пад броја отетих и несталих. У 2000. отето је 17 грађана српске националности или 2,81% и четири грађанина осталих националности или 5,80%. У 2001. је отет само један грађанин српске националности или 0,17%. За осам грађана српске националности, или 1,32%, нема података које године су страдали.

Година/нац.	1998.	1999.	2000.	2001.	Нема података	Укупно
Срби	85	494	17	1	8	605
%	14,05	81,65	2,81	0,17	1,32	100
Остали	8	57	4			69
%	11,59	82,61	5,80			100

Истраживање не би било потпуно да нисмо извршили анализу страдања по регионима. Анализом смо број несталих и оететих сврстали у девет региона: Призрен, Пећ, Приштина, Ђаковица, Гњилане, Урошевац, Косовска Митровица, Подујево и Глоговац. Поред ових региона, уврстили смо и две категорије у које смо сврстали оне за које не постоје подаци где су отети и оне који су отети на путу између два града (региона). Број отетих по месту отимања је следећи: регион Призрена 181, регион Пећи 148, регион Приштине 118, регион Ђаковице 71, регион Гњилана 48, регион Урошевца 39, регион Косовске Митровице 28, не зна се 16, на путу између два града 13, регион Подујева 7, регион Глоговца 5. У процентима на регион Призрена отпада 26,9%, регион Пећи 22%, Приштине 17,5%, Ђаковице 10,5%, Гњилана 7,1%, Урошевца 5,8%, Косовске Митровице 4,2%, не зна се 2,4%, на путу између два града 1,9%, регион Подујева 1%, и регион Глоговца 0,7%.

Регион	Призрен	Пећ	Приштина	Ђаковица	Гњилане	Урошевац	Кос. Митров.	Не зна се	На путу	Подујево	Глоговац	Укупно
Број	181	148	118	71	48	39	28	16	13	7	5	674
%	26,9	22	17,5	10,5	7,1	5,8	4,2	2,4	1,9	1	0,7	100

Интересантно је да је 400 грађана отето у Метохији (региони Призрена, Пећи и Ђаковице) или 59,35%, а осталих 245 грађана или 36,35% у косовској области. За 29 грађана тј. за 4,30% се не зна где су отети. Однос у броју отетих на Косову према Метохији износи 0,61:1. Поставља се питање да ли то има везе са близином албанске границе, одакле су припадници албанских формација, које су одговорне за отимања, прелазили на територију Косова и Метохије? Питање које се још поставља јесте има ли то везе са трговином људским органима отетих и несталих припадника мањинских заједница за које постоји основана сумња да су их вршили припадници ОВК, управо због близине албанске границе? За сада се не може дати одговор на ова питања, па остају отворена и императив за нека будућа истраживања.

Област	Косово	Метохија	Не зна се	Укупно
Број	245	400	29	674
%	36,35	59,35	4,30	100

Укрштањем географске одреднице и године отимања јасније се види дејство ОВК по регионима. У 1998. години, 56 лица је отето у региону Призрена или 60,22%, Пећи 19 или 20,43%, Приштине 10 или 10,75%, Глоговца три или 3,23%, Урошевца два или 2,15%, Баковице један или 1,07% и на путу између два региона два или 2,15%. У Метохији је 1998. године отето 76 лица или 81,72%, а у косовској области 15 лица или 16,13%.

Регион 1998.	Призрен	Пећ	Приштина	Глоговац	Урошевац	На путу	Баковица	Укупно
Број	56	19	10	3	2	2	1	93
%	60,22	20,43	10,75	3,23	2,15	2,15	1,07	100

У 1999. години, 126 лица је отето у региону Пећи или 22,9%, Призрена 120 или 21,8%, Приштине 103 или 18,7%, Баковице 70 или 12,7%, Гњилана 46 или 8,3%, Урошевца 36 или 6,5%, Косовске Митровице 26 или 4,7%, на путу између два региона 9 или 1,6%, не зна се место отимања за осам или 1,5%, у региону Подујева пет или 0,9% и Глоговца два или 0,4%. У Метохији је 1999. године отето 316 лица или 57,35%, а у косовској области 218 лица или 39,56%.

Регион 1999.	Пећ	Призрен	Приштина	Баковица	Гњилане	Урошевац	Косовска Митровица	На путу	Не зна се	Подујево	Глоговац	Укупно
Број	126	120	103	70	46	36	26	9	8	5	2	551
%	22,9	21,8	18,7	12,7	8,3	6,5	4,7	1,6	1,5	0,9	0,4	100

У 2000. години, за пет особа се не зна регион где су отети тј. за 23,81%, у региону Приштине су отета четири лица или 19,05%, Призрена три или 14,3%, на путу између два региона два или 9,52%, у региону Пећи два или 9,52%, Гњилана два или 9,52%, Урошевца једно или 4,76%, Подујева једно или 4,76%, Косовске Митровице једно или 4,76%. У Метохији је 2000. отето пет особа или 23,81%, а у косовској области девет или 42,86%.

Регион 2000.	Не зна се	Приштина	Призрен	На путу	Пећ	Гњилане	Урошевац	Подујево	Кос. Митровица	Укупно
Број	5	4	3	2	2	2	1	1	1	21
%	23,81	19,05	14,3	9,52	9,52	9,52	4,76	4,76	4,76	100

Лице које је отето у 2001. години отето је у региону Косовске Митровице. Не може да се утврди година за укупно пет лица отетих: у Призрену (2), Пећи (1), Приштини (1) и Подујеву (1). За три лица се не зна година и место отимања.

Подаци до којих смо дошли истраживањем иду у прилог тврдњи Ненада Антонијевића „да је по доласку међународне војне (Кфор) и цивилне мисије (Унмик) на Косово и Метохију средином јуна 1999. године, отет и нестао највећи број лица“.³² Према подацима до којих смо дошли, највећи талас насиља и терора над српским и другим неалбанским становништвом на Косову и Метохији догодио се 1999. године и то у месецима: јун (288 отетих особа), јул (119) и август (41). Укупно у јуну, јулу и августу месецу 1999. отете су 452 особе или 67,06%.³³ До јуна 1999. укупно су отете и нестале 153 особе или 22,70%. Од јуна 1999. до 2001. укупно је отето 507 лица или 75,22%. За осам особа, или 1,19%, не постоје подаци о месецу и години отимања а за шест особа које су отете 1999. не зна се месец отимања или 0,89%.

Интересантно је да је и 2000. године највећи број отетих по месецима био у јуну (5). У 1998. највише отетих је у јулу (47), а затим следи јун (28), што укупно износи 75 особа или 11,13%.

Усудили смо се да израчунамо и проценат отетих у односу на попис становништва из 1981. године.³⁴ Унапред смо били свесни да овако добијени подаци неће бити потпуно веродостојни. Пре свега јер је коришћен слободан метод у процењивању националности, затим због тога што нека отета лица нису била рођена на Косову и Метохији, због тога што је број српског становништва на Косову и Метохији 1998. био већи, али и због тога што је број отетих знатно већи. Ипак, подаци ће представљати полазну основу за даља истраживања и упоређивања. Национална структура жртава у односу на њихово учешће (заступљеност) у популацији показује да је отето 0,256% српског становништва и 0,057% осталих националности.

32 Н. Антонијевић, *н. д.*, стр. 216.

33 Укључујући и четири особе за које је нејасно да ли су отете јуна, јула или августа месеца 1999. године.

34 Бројка од 236.526 грађана добијена је збиром грађана који су се на попису становништва изјаснили као грађани српске и црногорске националности.

Националност	Срби	Остали
Број страдалих	605	69
Број становника	236.526	121.179
%	0,256	0,057

У односу на целокупно становништво на Косову и Метохији, на српско становништво отпада 0,038%, а на остале 0,004%. Процент свих отетих лица у односу на целокупно становништво износи 0,042%.

Националност	Срби	Остали	Укупно
Број страдалих	605	69	674
Број становника	1.584.441	1.584.441	1.584.441
%	0,038	0,004	0,042

Треба имати у виду да иза сваког броја стоје људи са личним именима и презименима. Због тога, проблем који остаје као императив јесте расветљавање судбине отетих и несталих, као и откривање, процесуирање и кажњавање одговорних починилаца отмица и убистава.

Страдање српског становништва на Косову и Метохији крајем XX века је било плански организовано, систематско и трајало је континуирано у дужем временском периоду. Намера Албанаца је била да етнички очисти Косово и Метохију, што им је пошло за руком у јуну, јулу и августу месецу 1999. године. Један од начина био је ширење страха, отимањем људи. Када се узме у обзир и број припадника српског народа које је убио ОВК, онда је проценат страдања знатно већи. Трагичност показује амплитуда бројева: најстарији у списку је имао 95 година,³⁵ а најмлађи само десет.³⁶

35 У питању је Владо Милетић, рођен 1905. у Малом Трновцу (Бујановац).

36 У питању је Радован Шутаковић, рођен 1989. у Ђаковици.

Summary

Bojan Đokić

Numerical Analysis of the List of Abducted and Missing Serbs and Members of Other Minority Groups in Kosovo and Metohija

Abstract: The paper aims to show the suffering inflicted on the Serbian people and members of other minority groups by the Albanian formations on the basis of a numerical analysis of the list of abducted and missing Serbs. The goal is to perceive problems from a specific angle, using a different approach and thus complete our knowledge of the suffering of the Serbian population in Kosovo and Metohija. Using an incomplete list of abducted and missing Serbs, we have been faced with a series of limitations but regardless of all the shortcomings the numbers should be regarded as the bottom line.

Key words: Kosovo and Metohija, population, Serbs, abducted, missing, numerical analysis

Internal conflicts between the armed forces of SRY (Socialist Republic of Yugoslavia) and the paramilitary formations of the KLA (Kosovo Liberation Army) that began in Kosovo and Metohija in March 1998 induced all the more frequent abductions of persons on a national basis with chauvinist intentions. The KLA was responsible for the abduction of members of minority groups in Kosovo and Metohija. The end of NATO bombing of SRY on 10th of June 1999, withdrawal of the Yugoslav Army and Ministry of Interior from Kosovo and Metohija, arrival of international military and civilian missions and members of KLA in the province, created a security vacuum that was used to inflict violence and terror on the members of the minority groups in Kosovo and Metohija. The figures indicate that systematic crimes were committed mostly against members of the Serb nationality. The largest number of abductions of members of minority groups took place after the end of NATO bombing of SRY in June, July and August 1999. At that time, according to the data, 452 persons were abducted or 67.06% out of the total of 674 persons on the list we analyzed. Numerical analyzes showed that in the period 1998–2001 605 persons of Serbian nationality and 69 persons of other nationalities were either abducted or went missing. Analysis of

the sex structure showed that 574 were male and 100 were female. Number of abducted persons later found dead is 176 persons. Age structure analysis of the abducted and missing showed that 12 persons were minors, 436 were between the ages of 18 to 60 and 202 persons over the age of 60. There is no age data for 24 persons. Analyzes according to the year of abduction showed that 93 persons were abducted in 1998. The most tragic and fatal year was 1999 when 551 persons were abducted, 21 persons were abducted in 2000 and only one person in 2001. There is no data on the abduction year for 8 persons. Analysis according to regions showed that 400 persons were abducted in Metohija, 245 at Kosovo and data is missing for 29 persons.